

A Zenei Képességek Mérésére Alkalmas Kutatási Eszközök Áttekintése

Szalai Tamás

Kulcsszavak: kutatás, módszerek, zenepedagógiai irányzat

Absztrakt

Magyarországot a Kodály-koncepció szülőhazájaként ismerik el és tartják számon a zenei szférában világszerte. A magyar zenei nevelés már 1948-tól az iskolák államosítását követően Kodály elveire épült és az 1995-ben kiadásra került Nemzeti Tantervben konkrét tanmenetben határozták meg az ének-zene órák haladási struktúráját (L. Nagy, 2004; NAT). Ebből fakadóan hazánkban a domináló zenepedagógiai irányzat a Kodály-koncepció. Az Európában elterjedt egyéb XX. században útnak induló irányzatokat (Szőnyi, 1988; Widmer, 1994; Comeau, 1995; Váradi, 2010; Anderson, 2011; Daragó, 2012) – mint például Orff, Dalcroze – csak kevés hazai intézményben használják (Andorka, 2013) vagy egyáltalán nem alkalmazzák azokat kurrikuláris szinten. A gyermekek zenei nevelésével foglalkozó zenepedagógiai irányzatok alapvetéseikben és módszertani szempontból is lényegesen különböznek. A Kodály-koncepció énekes alapon közelíti meg a gyermekek zenei nevelését, míg Orff és Dalcroze módszere nagyobb hangsúly fektet az improvizációra és a ritmusjátékra. A változó világ fogalma a változó igényekkel áll összefüggésben, így a változásra való folyamatos reflektálás elengedhetetlen a zeneoktatásban. Gönczy (2009) tanulmányában a Kodály-koncepció alkalmazásának nehézségeit tárgyalja. A zenepedagógiai irányzatok aktuálizálása az adott igények figyelembevételével kiemelt jelentőségű, amelyre kézenfekvő lehetőséget nyújt a különböző módszerek elemeinek az integrálása (Turpin, 1986; Scott, 2008). Ahhoz, hogy az eltérő zenepedagógiai irányzatok alapján tanuló gyermekek zenei képességeit megvizsgáljuk és differenciálni tudjuk a módszerek egyes területeit (Hudgens, 1987; Muse, 1994) mérőeszközökre van szükségünk. Jelen tanulmány az olyan zenei képességek mérésére alkalmas kutatási eszközök összefoglalására vállalkozik, amelyek már nemzetközi szintű kutatásokban felhasználásra kerültek, bemutatva ezen kutatások empirikus eredményeit. A tanulmány vállalkozik az énektudás mérésére használt kutatási eszközök bemutatására. Három különböző csoportot hoztunk létre Karen Salvador (2010) tanulmánya alapján: (1) akusztikus mérőeszközök, (2) kutató, mint akusztikus mérőeszköz, (3) kutató által kifejlesztett eszközök. A feltárás továbbá vállalkozik az improvizáció mérésére létrehozott kutatási eszközök ismertetésére és végezetül a ritmusjáték mérésére szolgáló kutatási eszközök áttekintésére. A kutatás ezen részének szakirodalmi háttérét a nemzetközi hivatalos Orff és Dalcroze módszerekkel foglalkozó kutatások bibliográfiája képezi.

Szakirodalom

Anderson, W. T. (2011): The Dalcroze Approach to Music Education: *Theory and Applications. General Music Today.* **26.** 1 sz. 27-33.

Andorka Péter (2013): Az Orff-koncepció bemutatása. Szakdolgozat. 2016. 05. 14-i megtekintés, http://www.andorkapeter.hu/letoltes/andorka_peter_szakdolgozat.pdf

Daragó Rita Laura (2012): Életreform és zenepedagógia. A 20. század alternatív zeneoktatási módszereinek életreform-vonatkozásai. In: *Iskolakultúra.* 5. sz. 3-10.

Gönczy László (2009): Kodály-koncepció: a megértés és alkalmazás nehézségei Magyarországon. *Magyar Pedagógia.* **109.** 2. sz. 169–185.

Hudgens, C. K. K. (1987): A Study Of The Kodaly Approach To Music Teaching And An Investigation Of Four Approaches To The Teaching Of Selected Skills In First Grade Music Classes. Disszertáció. 2017. 01. 13-i megtekintés,

http://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc331823/m2/1/high_res_d/1002715504-Hudgens.pdf

L. Nagy Katalin (2004): Zene,oktatás - rejtett kincs?" A tantárgyi ének-zene tanítás szakmai jelen- és jövőképe. In Döbrösy (szerk.): *Ének – zene - nevelés*. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Főiskolai Karának Tudományos Közleményei XXV. Trezor Kiadó, Budapest.

Muse, M. B. (1994): A comparison of two methods of teaching singing to primary children: An attempt to determine which of two approaches to teaching singing is more effective. Tézisdolgozat-absztrakt.

Salvador, K. (2010): How Can Elementary Teachers Measure Singing Voice Achievement? A Critical Review of Assessments, 1994-2009. *The National Association for Music Education*. **29**. 1 sz. 40-47.

Scott, S. (2008): Kodaly? Orff? *Early Years Music Methods*. **65**. 365. sz.

Szőnyi Erzsébet (1988): Zenei nevelési irányzatok a XX. században. Tankönyvkiadó, Budapest.

Turpin, D. (1986): Kodály, Dalcroze, Orff, and Suzuki: Application in the Secondary Schools. *Music Educators Journal*. **72**. 6 sz. 56-59.

Váradí Judit (2010): How to educate an audience to acquire a taste for classical music. Disszertáció, Jyväskylä. 2016.10.10-i megtekintés, <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/24968/9789513938987.pdf?sequence=1>

Widmer, M. (1994): Orff-Schulwerk – Az elemi zene- és mozgásnevelés koncepciója. In: *Parlando*. **36**. 4. sz. 19-26.